Cyan Magenta Yellow Black

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 161 (3411)

СЕРЕДА, 1 вересня 2004 року

ЮНІ ДУШІ ТА СЕРЦЯ СПОВНЕНІ ДОВІРИ ДО ВАШОГО СЛОВА

Сьогодні — День знань!

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ).

Почався новий навчальний рік. Для кожного з 5,7 мільйона школярів і 2,5 мільйона студентів це черговий етап, перехід до наступного класу чи на наступний курс. Для когось ці класи і курси стали першими, для когось — останніми. Для школярів дзвоники пролунали сьогодні. А студенти — народ нетерплячий. Тому День знань у більшості з 1009 українських вищих навчальних закладів відзначали заздалегідь. У Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут» урочистості з нагоди початку навчального року почалися ще в понеділок. Був символічний вогонь знань, який освітлював темні лабіринти життя, були поздоровлення, концерт. Тепер починаються будні — конспекти, лекції, контрольні, заліки...

Уперше без боргів у зарплаті

Близько 10 тисяч першокласників поповнять нині шкільну громаду Кіровоградщини. А всього на перший дзвінок в області поспішатимуть майже 140 тисяч учнів.

Начальник управління освіти і науки Кіровоградської облдержадміністрації Валентина Прилiпко повідомила, що з учителями повністю розрахувалися у заробітній платі й навіть виплатили відпускні. До того ж за час канікул заробітна плата зросла на третину і в середньому по області становить 408 гривень. Тож перший урок, який буде присвячено темі «Життя людини — найвища цінність», освітяни проведуть з незатьмареним настроєм.

Лишається поки що невирішеним питання із забезпечення районів шкільними автобусами, які мають підвозити до шкіл дітей з віддалених населених пунктів.

А в сільських школах області налічується більш як чотириста учительських вакансій, **повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.**

Шановні школярі та вчителі, студенти та викладачі, батьки!

Щиро вітаю вас з Днем знань і початком нового навчального року.

Знову Першовересень кличе дітей і молодь до світлої країни знань, вченості, добра й душевної теплоти мудрих наставників. Від хлібного лану до освітянської ниви, від турботи про хліб насущний до вершин знань і духовності — такий шлях ще в сиву давнину обрали наші предки, цим уторованим шляхом ідемо ми й сьогодні.

Українська школа завжди з честю виконувала свою високу суспільну місію — разом з якісними знаннями нести духовність, плекати національну свідомість і гідність, зберігати любов до рідної мови і народних традицій. Перед мільйонами учнів і студентів гостинно відчинені двері до вивчення першоджерел нашої державності, збереження культурної самобутності, засвоєння європейських і світових гуманістичних цінностей. У рідній школі рідною мовою мають можливість навчатися і українці, і представники інших народів, для яких Україна стала Батьківщиною.

Низький уклін учителям і наставникам за самовіддану працю, терпіння, вірність обраному шляху та непохитну віру в ідеали добра, правди й моральної краси. Юні душі та серця сповнені довіри до вашого слова, поради й настанови, любові і вдячності. Це — найвища оцінка педагогічній праці.

Парламент України послідовно втілює системні підходи у законодавчому забезпеченні належного розвитку української школи, освіти й науки, соціальної захищеності освітян. У цьому — запорука досягнення Україною високого статусу суспільства знань, інноваційної культури, інтелектуальної, а отже, і науково-технологічної конкурентоспроможності у глобалізованому світі.

Сердечно зичу в цей святковий день усім школярам і студентам успіхів у навчанні й духовному збагаченні, а вчителям і викладачам — міцного здоров'я та творчого натхнення.

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

У НОМЕР

Другий «Орлик» став під прапор

На другому із серії швидкісних лоцманських катерів «Орлик» піднято Державний прапор України. Побудовано судно на миколаївському заводі «Лиман» на замовлення державного підприємства «Дельта-лоцман». Головне завдання «Орлика» полягає в забезпеченні висадження і знятті лоцманів у прибережних водах, акваторіях портів і внутрішніх шляхах України. Швидкісний, багатоцільовий «новачок» невеликий за розмірами — довжина 17,6 метра, ширина — 5 метрів, може розвивати швидкість до 24 вузлів. Свою назву катер одержав на честь Пилипа Орлика, автора першої української Конституції, борця за незалежність України, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

Збудуй хату з кольорів

Силікатну цеглу розширеної кольорової гами вже у вересні розпочне випускати Херсонський комбінат стінових та в'яжучих матеріалів. Монтаж технологічного устаткування, що дасть змогу підприємству перейти від традиційних білої та червоної цегли на сучасніший, модерновий будівельний матеріал, коштував комбінату 200 тисяч гривень. При цьому чимало заощадили, переоснащуючи виробництво власними силами.

З початку року на підприємстві освоєно три види нової продукції, а загалом їх виробляють півтора десятка.

Завдяки новому «кольоровому» асортименту обсяги виробництва збільшаться на 20 відсотків, **повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.**

Мосту бути!

У районі Кривої бухти неподалік Преображенського мосту, що діє, почалися підготовчі роботи до будівництва запорізьких мостів. Тендер на виконання генерального підряду виборола ТОВ «Мостобуд». Це підприємство майже 60 років будує мости і на території України, і за рубежем. Торік один з його підрозділів — Дніпропетровський мостозагін — провів реконструкцію арочного мосту, який з'єднує острів Хортиця з правобережною частиною Запоріжжя.

Будівельники пообіцяли до Дня міста (14 жовтня) встановити першу опору нової автотранспортної магістралі, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр ВОРОТІЛОВ.**

ДОСВІД

Кредити працюють на врожай

Одеська область отримала нині найбільший серед регіонів країни валовий збір зерна (понад 3 мільйони тонн, а з пізніми культурами, очікується, буде 3,5 мільйона) за середньої врожайності 34 центнери з гектара. Цьому значною мірою посприяла, вважають фахівці АПК, прогресивна регіональна кредитна політика. Саме вона дає змогу селянам вчасно закуповувати високоякісне насіння, добрива й засоби захисту рослин, ремонтувати й оновлювати технічний парк, впроваджувати на полях прогресивні технології. Цього року сума кредитних ресурсів сільськогосподарської галузі Одещини сягнула 240 мільйонів гривень, що на 100 мільйонів більше, ніж торік.

— У результаті того, що місцеві органи влади стали гарантами повернення кредитів, — каже заступник голови облдержадміністрації з питань АПК Анатолій Мірошников, — між аграрниками і банкірами дедалі міцнішають стосунки рівноправного і взаємовигідного партнерства.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

Законодавство у сфері національних меншин має відповідати реаліям сьогодення

Проблеми нацменшин слід вирішувати залежно не від рівня організованості тієї чи іншої громади, а від об'єктивної оцінки їх потреб. Про це йшлося учора під час зустрічі Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з Верховним комісаром ОБСЄ у справах національних меншин Рольфом Екеусом. За словами Володимира Литвина, законодавство у сфері міжнаціональних відносин, мовні та релігійні питання є надзвичайно чутливими, тому всі політичні кроки у цьому напрямі мають бути виважені. Саме так, наголосив Голова Верховної Ради, намагається працювати український парламент.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ФОТОФАКТ

У центрі Івано-Франківська, на Вічевій площі, відкрито фонтан.

Фото Юрія РИЛЬЧУКА (Укрінформ).

Коротко про важливе

■ **Учора**

* Відбулися слухання у справі про затримання в Бельгії українського літака «Руслан».

* У Києві тимчасово встановлено граничні ціни на основні види хліба.

■ **Сьогодні**

* В Україну з візитом прибуде ізраїльська військова делегація.

* У Харкові відбудеться «круглий стіл» «Харчування — лише справжнє, якісне, безпечне!», присвячений питанням попередження фальсифікацій на споживчому ринку.

Гроші — зброя

Початок опалювального сезону, за словами генерального директора АТ «Київенерго» Івана Плачкова, столиця зустріне у всеозброєнні.

Іван Плачков нагадав, що на реконструкцію та капітальний ремонт тепломереж та енергоустаткування цього року виділено половину з необхідних на це 400 мільйонів гривень. З них 120 мільйонів — кошти Світового банку, майже 25 мільйонів гривень — від столичного бюджету і 50 мільйонів — власний капітал компанії. На сьогодні освоєно близько 100 мільйонів гривень капіталовкладень, працювати більш інтенсивно не дають змоги борги населення за житлово-комунальні послуги.

До відома народних депутатів України

Відповідно до статті 83 Конституції України відкриття шостої сесії Верховної Ради України четвертого скликання відбудеться 7 вересня 2004 року о 10-й годині ранку в сесійному залі Верховної Ради України (місто Київ, вулиця М. Грушевського, 5).

Перший фестиваль української книги відбудеться на московському книжковому ярмарку

ПОЛІТИКА

Законодавство у сфері національних меншин має відповідати реаліям сьогодення

(Початок на 1-й стор.).

Відносини між Україною та ОБСЄ Рольф Екеус назвав теплими й сердечними. Він висловив зацікавленість законодавчою роботою у сфері міжнаціональних відносин та релігії. Адже, за його словами, у деяких регіонах світу міжрелігійні відносини вийшли за межі нормальних і становлять загрозу безпеці.

Володимир Литвин поінформував Верховного комісара ОБСЄ про те, що у Верховній Раді готують нову редакцію закону про національні меншини. Мета —наблизити законопроект до сучасних реалій та демократичних критеріїв. Нещодавно у сфері міжнаціональних відносин Верховна Рада прийняла закони про громадянство, про біженців, про свободу пересування та вільний вибір місця проживання, про еміграцію. А в комітетах готують проекти законів про статус кримськотатарського народу, про національно-культурні автономії національних меншин та про реабілітацію жертв політичних репресій. За словами Володимира Литвина, дуже важливо не лише прийняти, а й домогтися виконання цих законів.

Голова Верховної Ради також сказав, що сьогодні проблемою є й існування українців в Україні. Зокрема, йшлося про функціонування української мови. «Слід не примушувати, а створювати умови для вільного вибору людьми тієї мови, якою вони хочуть розмовляти», — зазначив Володимир Литвин.

Тетяна ПАСОВА.

Підписи на підтримку кандидатів у президенти ретельно вивчатимуть

ВИБОРИ-2004

Двадцять відсотків підписних листів на підтримку кожного з кандидатів у президенти України перевірятиме Центральна виборча комісія. Про це повідомив заступник голови ЦВК Ярослав Давидович. До того ж, зазначив він, кандидат через жеребкування сам визначатиме, який регіон перевірятиметься. Якщо ж виявляться листи, які не відповідають вимогам законодавства, перевірятимуться інші, доки не набереться 500 тисяч. Водночас Я. Давидович сказав, що першими вивчатимуть листи кандидата у президенти Олександра Мороза. Як повідомила прес-служба ЦВК, на сьогодні їхня кількість становить 1 млн. 228 тис.

ФОТОФАКТ

У клубі Кабінету Міністрів України почав функціонувати штаб Міжвідомчої робочої групи сприяння діяльності офіційних спостерігачів за виборами Президента України від іноземних держав та міжнародних організацій.

Фото Анатолія МИХАЙЛОВА (Укрінформ).

На знімку: зв'язок із регіонами підтримують чергові штабу Галина Рябченко та Володимир Токаренко.

Від вас залежить майбутнє нації і країни

Шановні освітяни, учні та студенти!

Першовересень, освячений Днем знань, знову кличе вас до шкільних кабінетів та студентських аудиторій. Кличе до невисихаючого, вічного джерела, з якого споконвіку черпають знання, мудрість, досвід, життєдайна сила —підручників і книг.

Нинішній навчальний рік розпочинається за умов певного економічного зростання. Але, на жаль, це ще дуже мало відчув кожен із вас на собі. А саме від вас вирішальною мірою залежить майбутнє нації і країни.

Тож вітаючи вас із цим хвилюючим святом — новим навчальним роком, від імені партії «Єдина Україна» хочу запевнити: ми працюватимемо так, щоб зміни помітно позначилися на повсякденному житті кожного з вас, передусім на ваших доходах, щоб подих сучасності торкнувся й навчальних закладів, особливо їхньої матеріально-технічної бази. Ми докладемо всіх зусиль, щоб нарешті запрацювала 57 стаття Закону України «Про освіту» й освітяни отримували повноцінну заробітну плату.

Успіхів вам у роботі та навчанні, віри й впевненості в завтрашньому дні! Будьмо разом у нашій єдиній Україні!

Богдан ГУБСЬКИЙ,
народний депутат, голова партії «Єдина Україна».

У новий навчальний — зі старими проблемами

«Наше шестирічне майбутнє» зменшилося на 28 відсотків: порівняно з 1997-м торік у перший клас пішло майже на 180 тисяч малюків менше. Про це повідомив напередодні нового навчального року Міністр освіти і науки Василь Кремень.

Так, прийом першокласників у Луганській, Донецькій областях та у м. Севастополі відповідно зменшився на 40%, 37% та 38%. Тому, наголосив міністр, ускладнення демографічної ситуації, зменшення контингенту випускників загальноосвітніх шкіл, які закінчать 9-й клас, розпочнеться з 2005 р. і триватиме щонайменше до 2015 р. Відповідно зменшуватиметься і кількість випускників 11—12-х класів. На думку В. Кременя, ситуація виправиться не раніше 2020 р.

Сьогодні перший дзвоник пролунає для 450 тисяч хлопчиків і дівчаток. З них 24 тисячі — кияни. Щоправда, за два тижні до свята знань подали заяви на вступ дитини до школи 20 тисяч батьків. Інші, певне, ще думали, чи віддавати малюка в науку в шість років. При цьому, на думку начальника столичного головного управління освіти і науки Бориса Жебровського, вони не усвідомлюють, як будуть «випускатись» їхні чада у 19 років... Інша проблема — кадрова. До шкіл країни цього року не «дійшли» половина випускників вузів. У столиці — теж така картина. Не вистачає тут 340 учителів молодших класів, біології, фізкультури, праці. І це при тому, що середня зарплата столичних освітян 564 гривні.

Міська влада має намір залучити професіоналів з регіонів, а молодим учителям обіцяють разову матеріальну допомогу...

Постійної дієвої допомоги потребує вся освіта країни. Коли надійде вона від держави у повному обсязі?

Іван ІЛЛЯШ.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

ФОТОФАКТ

Закінчуються останні приготування перед початком нового навчального року в луганській спеціалізованій середній школі №5 — учні одержують підручники, оформляють класи й тематичні кабінети.

До «адекватних дій» не звикати

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

З наближенням відкриття нової парламентської сесії знову набуває актуальності тема політичної реформи. Адже саме на цій сесії Верховна Рада має дати свій остаточний вердикт щодо проекту конституційних змін після його повернення з експертизи у Конституційному Суді.

Два основні політичні гравці вже схрестили свої списи: Прем'єр-міністр Віктор Янукович залишається прихильником проведення політреформи, а лідер «Нашої України» Віктор Ющенко — її противником. За проведення політичної реформи також дружно заявляють усі партії, які підтримують кандидатуру чинного прем'єра. А от самого Віктора Федоровича, за словами керівника його виборчого штабу Сергія Тігіпка, не лякає у політреформі нічого, навіть те, що після внесення змін до Конституції у Президента послабнуть повноваження. «Це залишиться дуже потужна фігура», — вважає С. Тігіпко.

У свою чергу Віктор Андрійович, за яким стоїть найчисельніша фракція парламенту, про повернення до розгляду політреформи слухати не хоче й погрожує знову вдатися до «адекватних» методів. «Нелегітимне проштовхування конституційної реформи викличе адекватні дії», — заявив Віктор Ющенко, як повідомляє його Інтернет-сайт, під час поїздки по Київській області. І пообіцяв, що «адекватних дій» слід очікувати і в парламенті, і поза його межами.

Чинний Президент, як відомо, своєї позиції щодо політреформи не змінював і продовжує виступати обома руками «за». Тож тепер із відкриттям нового політичного сезону на Печерських пагорбах доля політреформи знову опиниться у депутатських руках. Відремонтована сесійна зала до нових вистав готова, а Голові Верховної Ради до «адекватних дій» не звикати.

Юліана ШЕВЧУК.

Делегації ПАРЄ приїздитимуть одна за одною

Велика делегація Парламентської асамблеї Ради Європи прибуде до України 27 вересня. Про це повідомила доповідач ПАРЄ Анне Северинсен під час зустрічі з головою Дніпропетровської облдержадміністрації Володимиром Яцубою. Вона сказала, що представники п'яти політичних груп (по-нашому — фракцій) асамблеї побувають у регіонах України в рамках ознайомлення з підготовкою до виборів президента. Северинсен також зазначила, що 15—20 осіб від ПАРЄ перебуватимуть в Україні в день самих виборів — і в обов'язковому порядку одна-дві особи будуть у Дніпропетровській області. Доповідач наголосила, що Рада Європи сподівається на прозорі й чесні вибори в Україні. «Хороші вибори — це не ті вибори, на яких переможе хороший або поганий кандидат, а це ті вибори, де народ проявить своє волевиявлення», — зазначила вона. Северинсен сказала, що протягом двох днів свого перебування в Україні вона разом з Ренате Вольвенд почула думки і претензії і від прихильників влади, і опозиції. Однак всі претензії, наголосила доповідач, документально не підтверджено.

У нас гостює МАГАТЕ

ЕНЕРГЕТИКА

З 29 серпня в Україні триває офіційний візит делегації Генеральної дирекції Міжнародного агентства з атомної енергетики (МАГАТЕ), яку очолює професор Ана Марія Четто. Гостей приймали віце-прем'єр-міністр Андрій Клюєв, міністри Сергій Тулуб і Григорій Рева, голова Держатомрегулювання Вадим Грищенко. Делегація ознайомилася з роботою онкологічних і радіологічних закладів Києва та Славутича, побувала у зоні відчуження, на Чорнобильській АЕС.

А вчора відбулася зустріч Четто із заступником міністра закордонних справ України Володимиром Макухою.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

СПОРТ

Поздоровлення

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин привітав українську легкоатлетку Вікторію Стьопіну з олімпійською бронзою.

«Щиро вітаю Вас з бронзовою медаллю Олімпіади.

Ваша нагорода — вагомий внесок у досягнення українських легкоатлетів у Афінах, у спортивну славу України», — підкреслив Володимир Литвин у привітанні й побажав Вікторії Стьопіній подальших успіхів на спортивних аренах, щастя і добра.

* * *

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин надіслав привітання олімпійському чемпіону з вільної боротьби Ельбрусу Тедеєву.

«Сердечно вітаю з золотою олімпійською медаллю», —сказано у привітанні.

«Ваш успіх гідно увінчав переможний поступ команди України на Олімпіаді, забезпечив їй почесне місце серед найбільших спортивних держав світу», — наголосив Володимир Литвин і побажав Ельбрусу Тедеєву нових досягнень на спортивних аренах і життєвій ниві.

* * *

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин привітав команду українських гандболісток зі здобуттям олімпійських бронзових медалей.

Як підкреслюється у привітанні, «Ваша бронзова медаль — перша в новітній історії України олімпійська нагорода у змаганнях із спортивних ігор».

«Ви показали себе справжніми бійцями, поступившися лише чемпіонкам. Але красою, жіночністю ви не поступилися нікому», — висловив переконання Володимир Литвин і побажав спортсменкам успіхів у здобутті нових життєвих і спортивних вершин!

* * *

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин привітав українську гімнастку Ганну Безсонову зі здобуттям бронзової олімпійської нагороди.

У своїй телеграмі на адресу штабу олімпійської збірної команди України Голова Верховної Ради зазначив: «Усі ми тут, в Україні, у великому захопленні від Ваших виступів. Гадаю, що вони принесли таку саме насолоду мільйонам глядачів у всьому світі». Володимир Литвин побажав Ганні Безсоновій нових перемог на життєвих і спортивних дорогах.

Звідусіль

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 6-й тур. **«Волинь» — «Металург» (Донецьк). 1:2.** 9 500 глядачів. Голи: Буту, 75, з пенальті —Олексієнко, 72, з пенальті, Чечер, 81. **Вилучення** (усі за два попередження): лучанина Шарабу, 87, донечан — Туре, 47, Чечера, 81.

Хокей. У понеділок стартував черговий розіграш Кубка світу, участь у якому беруть вісім національних команд. Спочатку учасники, розподілені на дві групи, зіграють в одне коло між собою. Почала його група А. У Гельсінкі Фінляндія перемогла Чехію — 4:0. Тут виступають ще й збірні Швеції та Німеччини. Сьогодні розпочинають боротьбу учасники групи В, яку складають Канада, США, Словаччина і Росія. Чвертьфінали відбудуться 6—8 вересня, півфінали призначені на 10—11 вересня. А переможець визначиться 14 вересня в Торонто (Канада).

Бокс. Чемпіон світу WBC у суперважкій категорії Віталій Кличко заявив ЗМІ під час перебування в Афінах, що 9 грудня планує провести поєдинок з британцем Денні Уїльямсом, котрий нещодавно побив Майка Тайсона.

Хіба ревуть воли, як ясла повні?

Наша газета вже повідомляла про відчайдушний крок, на який пішов житель Земремлі Баранівського району Житомирщини Алік Асланов. Він, облившись бензином, підпалив себе у приміщенні прокуратури району.

Прес-служби, які зазвичай повідомляють навіть про кожне отруєння грибами, у цьому випадку мовчали. Начальство, мабуть, вирішило, що нічого надзвичайного не сталося.

Асланов, якщо казати постарому, звичайний колгоспник. Обмолотити просив те, що виросло на городі.

Місцеве господарство «Полісся» заборгувало його сім'ї велику суму невиплаченої зарплати. І він пішов до його керівника — просив обмолотити в рахунок частки того боргу. Той відмовив: жнива, мовляв, через негоду й так затягнулися, в господарстві усього два комбайни, один з них несправний. Алік поїхав добиватися правди до прокуратури. Прокурора не було. Через деякий час він повернувся з невеликою каністрою бензину й запальничкою. Знову вимагав розмови з прокурором. Потім чиркнув запальничкою...

Невиплачена зарплата — головний біль керівників області. Цього літа провели кілька кущових нарад з одним питанням: треба негайно повернути борги.

Для обговорення цього самого питання збиралася колегія прокуратури області.

За іронією долі, Баранівський район навіть хвалили: «графік погашення» виконується. Асланов, мабуть, і не здогадувався про це...

Показовий і факт, оприлюднений прокуратурою області: у 2003 році державними інспекторами праці складено 518 протоколів, але суди своїми постановами закрили 191 справу за малозначимістю, 20 — за відсутністю складу адмінпорушення.

Майже 60 відсотків боргу, або 32 мільйони гривень, припадає на сільське господарство. За сумою зарплати, не виданої селянам, область, як зазначалося, серед «лідерів» — на другому місці.

Хоч як це парадоксально, виробничі показники і фінансове благополуччя трудівників не зовсім стикуються. Так, Овруцький район на Поліссі серед кращих за врожаями. І водночас у 18 сільгосппідприємствах із 25 зарплату виплачують невчасно. В 11 з них її затримують більш як на півроку. Це за того, що середній заробіток у сільгосппідприємствах району 157 гривень. А є ще й такі господарства, де виходить по 70—90 гривень, і ті не можуть вчасно виплатити. Яка в перспективі буде в людей пенсія? Але звідки візьметься більша зарплата, якщо з прибутком спрацювали лише шість сільгосппідприємств району...

...Земремля — село особливе. Після аварії на ЧАЕС тут було споруджено понад сто житлових будинків для переселенців, які давно стали своїми. Колись, згадують, у господарстві справи йшли непогано. Тепер — як у «більшості». І в Аліка Асланова, який і раніше не раз домагався справедливості, здали нерви. Тому його дружині доводиться латати голову над тим, як дати раду п'ятьом дітям. Рустаму, найстаршому, — 16 років, Діні — 13, Петрику — 8, Марійці ще п'яти нема, а Валентину всього 5 місяців.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Фото Валентини САВЧЕНКО.

На знімку: Тамара Асланова з дітьми.

***P. S.* Для тих, у кого є змога матеріально допомогти бідній жінці у таку скрутну хвилину, повідомляємо адресу: Житомирська обл., Баранівський р-н, с. Земремля. Тамарі Аслановій.**

Давні традиції і сучасне виконання

ФОТОРЕПОРТАЖ

Історія цього свята розпочалася із найпоетичнішого в історії повстання. Майже 500 років тому литовський воєвода у Києві, прагнучи уникнути пожеж, заборонив запалювати свічки із настанням сутінок. Але обернулося це для киян лихом — купці і ремісники не могли обходитися без світла, а на неслухняних чекав великий штраф. День повстання відтоді відзначали як День Світла.

Цими вихідними відбулася спроба відродити красиву традицію. Всім, хто опинився на сутеніючому Подолі, активісти молодіжного масового руху «Україна — чемпіон» пропонували взяти участь у ході із запаленими свічками. У кінці маршруту обіцяли у подарунок сувенірну гривню. Судячи із переконливого виду охорони, монет заготовили чимало. Роздавати мали після кульмінаційного моменту — запалення Спільної свічки. Фінал свята вийшов дещо зім'ятим — доки учасники насолоджувалися романтичним видовищем, організатори розчинилися в темряві. Так і розходилися: хто — розгублений, спритніші — з гривнею, а романтики — з недопалками свічок.

Анастасія СИРОТКІНА.

Фото автора.

Дивинка з поліської глибинки

ПОГЛЯД

Рівненська вузькоколійка — одна з найдовших у Європі

Рівненська вузькоколійна залізниця увійшла до ілюстрованого журналу про малі залізниці Європи, виданого у Німеччині. Адже вона одна з найдовших у Європі — 106 кілометрів.

Тепер навіть старожили не можуть згадати, якого точно року побудували вузькоколійку, що з'єднала село Антонівку Володимирецького району та райцентр Зарічне (тезками населених пунктів стали і кінцеві станції). Але у Рівненській дирекції залізничних перевезень повідомили, що її прокладено 1944 року, щоб вивозити деревину на шпали для відбудови залізниць у післявоєнний період. Через двадцять років після того вузькоколійку передали залізниці.

Тоді комусь спало на думку, що вузькоколійку можна використовувати і для пасажирських перевезень. Адже до віддалених поліських райцентрів, не кажучи вже про села, автобуси ходили дуже рідко. Відтоді схожі на іграшкові вагончики ось уже сорок років щодня курсують між станціями Антонівка та Зарічне, роблячи між ними шістнадцять зупинок, навіть біля найменших хуторів Володимирецького і Зарічненського районів.

Та в останні роки на Рівненщині вдалося вирішити транспортну проблему: автобуси і мікроавтобуси пішли у більш ніж 96 відсотків населених пунктів. Скажімо, у те саме Зарічне, куди за радянських часів автобус ходив раз на день, зараз «маршрутки» відправляються з інтервалом в годину. Здавалося б, відпала потреба у вузькоколійці.

— Але коли ми спробували її закрити, посипалися скарги й прохання від людей, котрі мешкають у населених пунктах поблизу вузькоколійки, — розповідає начальник Рівненської дирекції залізничних перевезень Львівської залізниці, депутат Рівненської обласної ради Ярослав Коник. — Наведені аргументи нас переконали. Хоча вузькоколійка неприбуткова, та й на її обслуговування потрібні кошти.

Слід визнати, що залізничники вчинили благородно, поставивши на перше місце проблеми людей. Вузькоколійка перевозить пенсіонерів, пільговиків, тоді як у «маршрутках» для таких категорій пасажирів відводять, як правило, одне-два місця. Та й ціни на квитки на вузькоколійці прийнятні для переважної більшості поліщуків.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

А ТИМ ЧАСОМ...

Сюрприз різкий і неприємний

Із неділі проїзд у маршрутних таксі Дніпропетровська збільшився з однієї до півтори гривні. Рішення про підвищення ціни, прийняте на засіданні Асоціації перевізників міста, обґрунтовано подорожчанням бензину. Перевізники нагадали, що вартість проїзду в Дніпропетровську була постійна протягом чотирьох років, тоді як ціна пального увесь час зростала. Але за умовами тендера вартість проїзду в «маршрутках» не має перевищувати однієї гривні, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Міцні і свої

Виробництво оцинкованих надміцних довгомірних канатів для шахт освоєно у ВАТ «Силур» (Харцизьк Донецької області). Раніше таку продукцію вугільні підприємства закуповували за кордоном. Канат діаметром 49 міліметрів сплетено із 265 товстооцинкованих дротів різноманітних діаметрів. Його довжина становить понад два кілометри, а вага — 22 тонни. Для намотування і транспортування нового виду продукції фахівці заводу розробили креслення спеціальних ложементів і дерев'яних барабанів з посиленими дисками.

Ліна КУЩ.

ОДИН ДЕНЬ ВИШНЕВОГО

Конкурсом графіті розпочалося святкування міста — Дня Вишневого. Жителів, у котрих настрій і без того був піднесений, на центральній вулиці Жовтневій розважали різноманітними конкурсами та виставами. Зокрема, свою майстерність демонстрували бійці спецпідрозділу «Беркут» та служби порятунку. Яскраве шоу і концертну програму подарувала вишневцям Національна податкова академія України. Виконуючи марші та українські народні пісні, центром міста пройшов оркестр ГУ МВС України у Київській області. А завершила програму молодіжна дискотека.

Фото Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО.

СИТУАЦІЯ

Самогубця врятували... преса і кмітливість офіцера міліції

Сім годин на перилах балкона багатоповерхового будинку на одній із околиць Харкова просидів самогубець, загрожуючи стрибнути вниз, перш ніж кілька міліціонерів стягнули його звідти буквально за штани. 36-річний чоловік спочатку довго пояснював прибулим на місце НП міліціонерам і роззявам, що зважитись на крайній крок його змушує необґрунтоване обвинувачення у зґвалтуванні родички. «Якщо його не буде знято, —загрожував він, — я обов'язково стрибну вниз».

Від довго сидіння в незручній позі самогубець кілька разів змінював положення, і юрба завмирала, затамувавши подих, а міліціонери, котрі чергували внизу з розтягнутим брезентом, готувалися впіймати падаюче тіло. Але щоразу йому вдавалося якось утримувати рівновагу.

Спочатку до чоловіка, який вирішив звести рахунки з життям, піднялися медики, але психіатри із завданням не впоралися. Опівдні чоловік зажадав запросити представників преси — щоб на цілий Харків заявити, що він не гвалтував 60-річну родичку.

Тоді до справи взялася міліція. Правоохоронці зуміли завоювали довіру відчайдуха, постачаючи йому сигарети і читаючи вголос у кімнаті, яка виходить на балкон, анекдоти, щоб йому не так нудно було коротати свої останні години.

Водночас було розроблено операцію із захоплення психічно неврівноваженої людини за допомогою спецпідрозділу «Беркут». Група навіть уже почала готуватися до намічених дій, обговорюючи деталі спуску на мотузці з верхнього поверху, щоб раптовим ударом заштовхнути чоловіка назад у квартиру. Але усе було зроблено куди простіше.

Заступник начальника Орджонікідзевського райвідділу міліції Володимир Безуглий вийшов на балкон, спочатку начебто покурити, а потім запропонував Василю (так звуть невдаху-самогубця) разом почитати газети. Десь із годину міліціонер поступово підходив до чоловіка, аж поки наблизився майже на метр. А ще за п'ять хвилин невдалого самогубця уже виводили попід руки з під'їзду.

З'ясувалося, офіцер відвернув увагу шаленця, що осідлав балконні перила, простягнувши йому газету, де нібито повідомляли про те, що він, Василь, нікого не гвалтував, і що вся ця історія — суцільна вигадка. Самогубець, мабуть, розслабився і негайно був стягнутий с небезпечного місця буквально за штани.

Микола КОСИЙ.

Харків.

За статистикою кожний третій українець страждає від нервових розладів. Лікарі стверджують, що психічне здоров'я нації підривають постійні стреси і катаклізми, економічні перепади, насильство і наркоманія. У результаті щороку майже 2 мільйони мешканців нашої країни стають пацієнтами психлікарень. Водночас, за оцінками фахівців, 80% українців з нервовими розладами жодного разу не зверталися до лікарів, уникаючи навіть таких слів, як «психіатр» і «божевільня». Та й вільних місць у психіатричних клініках практично немає через погане фінансування. У Міністерстві хорони здоров'я сподіваються виправити ситуацію за допомогою спеціальних сімейних лікарів, які зможуть вчасно діагностувати психічні розлади. Але на впровадження цієї програми знадобиться ще не один рік.

Верхи на дельфіні — до здоров'я

Другий рік поспіль севастопольський реабілітаційний центр у літньому оздоровленні дітей успішно використовує дельфінотерапію. Минулоріч тут пролікували десять малят, що страждають на аутизм і інші патології нервової системи. Нинішнього літа таку можливість мали 15 дітлахів.

— Ми дуже вдячні Валерію Кулагіну, керівникові океанаріума, за безплатні путівки, — розповідає Олена Жукова, яка очолює Севастопольський центр реабілітації дітей-інвалідів. — Під час канікул у нас пройшли соціальну, медичну реабілітацію і відпочили 156 дітей з обмеженими фізичними можливостями. Сьогодні можу констатувати, що всі, хто хотів потрапити до нас на оздоровлення, таку можливість одержали.

У нинішньому році вперше за десять років існування реабілітаційного центру діти із хронічною патологією побували на морі. Вони відпочивали на чудово обладнаному пляжі дитячого оздоровчого табору «Омега», їздили на екскурсії. Для поїздок Центром професійної, медичної і соціальної реабілітації «Союзу інвалідів України» було надано два мікроавтобуси.

Діти-колясочники з важкою патологією вперше одержали можливість оздоровитися разом з батьками в літньому будиночку на березі моря, поспілкуватися зі своїми здоровими ровесниками, від яких постійно ізольовані. Дуже важливо, що і мами змогли хоч ненадовго відключитися від домашніх справ і проблем і відпочити разом з дітьми. Дорослі одержували пільгову путівку (за 121 гривню), а для 30 хворих дітлахів путівки до оздоровчого табору «Омега» були оплачені з міського бюджету.

Прощаючись, Олена Іванівна дуже просила згадати в публікації ім'я Галини Дєвушкіної, котра очолює Севастопольське відділення Українського фонду соціального захисту інвалідів. За рахунок коштів, що виділяє фонд, Севастопольський центр реабілітації дітей з обмеженими фізичними можливостями вирішує чимало проблем матеріально-технічного забезпечення, ремонту приміщень і дитячих ігрових майданчиків.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Фото автора.

КОРДОН

Знову рекорд

На пункті пропуску «Доманове» у Волинській області прикордонники вилучили 470 тис. пачок контрабандних сигарет «Marlboro і LM». Рекордний вантаж контрабандних сигарет під виглядом пресованого паперу перевозив російський громадянин, що працює на одну з ризьких фірм. Загалом за сім місяців нинішнього року українські прикордонники вилучили 1,22 млн. пачок сигарет, **повідомляє «Кореспондент. net».**

Хто врятує кримські пляжі?

SOS

Різке їх скорочення стурбувало не лише курортників. Екологи й фахівці б'ють на сполох: море дедалі активніше з'їдає узбережжя. Головний рекреаційний ресурс півострова щороку зменшується принаймні на метр. Але пляжі потрібні не лише для відпочинку, а й для захисту суші від натиску стихії. Науковці вважають темпи наступу моря на сушу критичними й попереджують: якщо й далі не вживати ніяких заходів, уже через 10—15 років унікальне узбережжя залишиться лише у спогадах.

Щоб пляжі не змило остаточно, потрібно терміново зміцнювати береги за допомогою інженерних споруд. Більшість територій для купання на півострові штучного походження, їх треба досипати гравієм. Природні піщані пляжі відновленню не підлягають. Їх можна тільки зберегти. Бетонування берегів — захід тимчасовий, — кажуть учені. Найефективніший метод відновлення екобалансу — зміцнення землі рослинами, які утримують грунт від вимивання. Особлива роль у профілактиці руйнування пляжів належить молюскам, які є природними фільтраторами води, а їх зруйновані мушлі й створюють тіло пляжу — той оксамитний пісочок, на якому найкомфортніше відпочивати. Якщо негайно не почати рятувати пляжі, уже завтра нашим дітям ніде буде приймати сонячні й морські ванни.

(Закінчення на 5-й стор.).

СУСПІЛЬСТВО

«Політикою я цікавився завжди»

ХТО Є ХТО

Одначе про політику трохи згодом. Мене, як журналіста, чи не найперше у розмовах про життя-буття завжди цікавило те, як після навчання у школі людина обирає майбутню професію, той життєвий шлях, на якому доведеться пожинати хліб і до хліба. Борис Беспалий після паузи відповів:

— Складно. А з другого боку, я був чомусь переконаний, що чоловіки повинні мати технічну професію. Бо можливість оволодіти гуманітарними надбаннями є в кожного. Всі читають книжки, газети, слухають радіо, дивляться телевізор. Тільки не лінуйся, опановуй.

— Очевидно, це переконання йшло від батьків?

— Мабуть, бо тато й мама були інженерами-лісівниками. Замолоду їм довелося багато їздити з місця на місце. Тож тривалий час мене виховувала бабуся.

— Жили в достатку?

— Я не сказав би. Навпаки, бідно жили. П'ятеро людей в одній кімнаті. Згодом в Ірпені надали земельну ділянку під город. На цьому городі батьки збудували будинок, який з часом продали і купили частину будівлі у приватному секторі Києва, де й тепер живу. Державної квартири не отримував.

— Жити у столиці у приватному будинку — це якісь особливі принади?

— Правда, і словами не передати, хоча пережито й чимало незручностей. Але завдяки безпосередньому спілкуванню з природою я, крім захоплення шахами і футболом, назавжди прикипів, якщо можна так висловитися, до кішок і собак. Не розумію, як можна бути гуманістом в оточенні людей і садистом стосовно наших молодших братів. А в молодості ці мої знання знадобилися і на службі в армії.

— Чесно кажучи, я чомусь не подумав, що ви служили у війську.

— Аякже. Від дзвінка до дзвінка. Після десятирічки я, звісно, подався до Київського політехнічного інституту. І не пройшов за конкурсом.

— Після армії шлях знову привів до політехнічного?

— Ні, до педагогічного інституту імені М. Горького, тепер університет імені М. Драгоманова. Відчув у собі педагогічні здібності. Не без допомоги своїх чотириногих друзів. Але факультет обрав фізико-математичний, математику. Працював у школі, потім вісім років викладав в університеті, маю фах програміста. До речі, тепер це мені дуже допомагає у законотворчості. Я працюю над законопроектами так, як над математичними програмами.

Із досьє

Борис Беспалий народився 25 травня 1953 року в Ірпені Київської обл. За фахом — учитель математики. З 1990 року активно займається політичною діяльністю. Був членом політради та політвиконкому НОП. Нині — безпартійний. Народний депутат України двох останніх скликань. Секретар Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва та місцевого самоврядування. Член депутатської фракції «Наша Україна».

— Тепер — про політику. Якими стежками ви до неї прийшли?

— Політикою цікавився завжди. Пам'ятаю, як у трирічному віці я вже стежив за візитом до Індії тодішніх керівників Радянського Союзу Микити Хрущова і Миколи Булганіна. Це була грандіозна акція. Але вже у старших класах я був розчарований з того, що казали і що я бачив. Проголошувані цінності глибоко вражали своєю фальшивістю. Обстоювати їх я вважав лицемірством.

— Дилема, яка не втратила актуальності й сьогодні...

— Так, тільки істотно відмінна, не треба боятися. А тоді розпочати опозиційну діяльність я побоювався, як і багато хто. Знімаю капелюха перед тими, хто за тоталітарних часів готовий був піти в тюрму, на заслання. Але не всі це могли зробити. Та тільки-но за політику перестали садити в тюрми, я влився в лави активних борців з тоталітаризмом.

— Ваше політичне кредо?

— Я не прихильник жодних «ізмів». Плоди свободи і плоди процвітання лежать на одних терезах. Я вважаю, що найголовніше завдання, яке стоїть нині перед Україною, це — зміцнення її незалежності. Своя держава — свої порядки. У нас був рік Росії в Україні, не встиг він закінчитися, почався рік Польщі в Україні. Хоча на часі вже давно мали б проголосити рік України в Україні, який тривав би довго.

Далі — економічна демократія. Візьміть, наприклад, Німеччину, Францію, Голландію та ін. Усі ці країни живуть приблизно за однаковими соціальними стандартами. В сумі це — політична, економічна й духовна свобода.

Чому я належу до «Нашої України»? Тому, що на сьогоднішній час завдання справжніх (повторюю, справжніх) соціал-демократів, ліберальних демократів, національних демократів збігаються. Це — устремління до стандартів європейського життя. Звичайно, є «ряджені». Адже ніхто не вважає, що справжнім ліберальним демократом є, наприклад, одіозний російський політик Жириновський. Так само і в Україні. Мало намалювати на «Мерседесі» рожеву троянду як символ демократії, щоб називати себе соціал-демократом.

— Можна без високих слів заглянути в найближче майбутнє України?

— Я не боюся високих слів, коли за ними стоять високі справи. Я переконаний, що на Україну чекає новий курс, і вона його відчує, як колись Америка Рузвельта, вже за сто днів. На ґрунті цього курсу швидкими темпами ми почнемо інтегруватися у Європейський союз. Ми європейці. Культурно й історично вже давно. Решта —справа нашого покоління.

— Дякую за розмову.

Анатолій КАРАСЬ.

На передвиборному фронті без змін

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Наступного тижня — 7 вересня — почне роботу п'ята сесія Верховної Ради четвертого скликання. Фактично вона розпочинає новий політичний сезон. Щоправда, за всіма ознаками, законотворча діяльність народних обранців опиниться на другому плані. Передусім тому, що в заключну фазу вступає боротьба за головну посаду у країні. Президентські вибори в Україні проводяться вчетверте. І, схоже, нині вони будуть не тільки «найбільш брудними», а й жорсткими, якщо не жорстокими. Про що свідчать останні події у країні. Чому так сталося, що у боротьбі за головне крісло в країні не гребують ніякими методами, у тому числі силовими?

Влада і власність — сестри-близнята

Зрозуміло, перші вибори, які відбулися у 1991 році, лише заклали початок змаганням претендентів на посаду глави держави. У кандидатів були обмежені фінансові ресурси, не задіювалися силові структури. Окрім того, паралельно проходив референдум на підтримку Акта про незалежність України. Отож у тих, хто змагався за посаду Президента, була спільна мета. А тому важко знайти хоча б якісь паралелі з нинішньою передвиборною кампанією.

Натомість через три з половиною роки на дострокових виборах почали застосовувати «брудні технології», адміністративний ресурс. Щоправда, фактично за владу боролися два представники правлячої бюрократії — глава держави Леонід Кравчук та екс-прем'єр Леонід Кучма. Як зауважив в одному з інтерв'ю координатор парламентської більшості Степан Гавриш, тодішня еліта була невдоволена розвитком подій в Україні, зокрема в економіці, а тому зробила ставку на Леоніда Кучму. Передусім тому, що, окрім влади, хотіла мати ще й власність, керувати фінансовими потоками, володіти товарними ринками. Не дивно, що із середовища тодішнього чиновництва і вийшли доволі багаті люди.

А тому, скажімо, на сході й півдні країни керівники областей та районів фактично нехтували штаби Леоніда Кравчука. Понад те, в деяких областях новообрані голови рад говорили керівникам районів: голосуємо за Кучму. А тодішній «червоний директорат» перед другим туром виборів збирав трудові колективи і погрожував: проголосуєте за націоналіста Кравчука — на другий день після виборів на воротах висітиме амбарний замок, а ви станете безробітними. У ходу була карта двомовності, тіснішої інтеграції з Росією, протистояння Східної й Західної України.

Проте це були лише квіточки. У 1999 році правляча еліта, в тому числі фінансово-політичні угруповання, зробила все, щоб розіграти в Україні «російський сценарій», і вивела до другого туру виборів чинного Президента і лідера комуністів Петра Симоненка. За багатьма даними, в виборчому процесі були задіяні не тільки працівники міліції, а й Служби безпеки України, які вели навіть стеження за претендентами на високу посаду. Зокрема, про це вголос казав тодішній кандидат на високу посаду Євген Марчук. А один знайомий начальник райвідділу міліції пішов на пенсію (у його районі прогнозували за чинного главу держави найменше виборців).

Та апогеєм президентської гонки став вибух у Кривому Розі під час зустрічі з виборцями лідера прогресивних соціалістів Наталії Вітренко. Дуже швидко правоохоронці звинуватили в його організації довірену особу кандидата у президенти Олександра Мороза, який міг сплутати карти провладним політтехнологам.

Отже, сьогодні можна помітити: арсенал прийомів у боротьбі з конкурентами на найвищу посаду фактично не змінився. Знову пробують протиставляти Схід і Захід України, навішують ярлик «націоналіста», «проросійського» або «проамериканського» кандидата, відродилася й тема запровадження у країні двомовності. Не здивувало й затримання працівників міліції, які здійснювали стеження за одним із кандидатів у президенти.

А тому вже нікого не здивував той факт, що правоохоронці вибух на Троєщинському ринку пов'язують передусім з політикою. Однак якщо у Кривому Розі смертельних випадків не було, то нині принесли в жертву прибиральницю ринку, яка померла від отриманих ран. Не беремося стверджувати, хто стоїть за вибухами на Троєщинському ринку, це компетенція правоохоронних органів, проте хотілося б довідатися: чи варто заради збереження статус-кво в управлінні державою, у володінні власністю ризикувати хоча б здоров'ям співгромадян, а не тільки життям? Чи люди, які організували цей вибух, не бояться — ні, не людського — Божого суду? Адже кожному воздасться.

Власне, не лише страх втратити нагріті місця й незаконно нажите багатство, а й прагнення примножити його, повернувшися у владні коридори, змушує йти на злочин. Бо влада і власність — сестри-близнята.

Камо грядеші?

У своєму виступі на урочистих зборах до Дня незалежності Президент України Леонід Кучма наголошував на необхідності збереження спадковості політичного й економічного курсу країни. Особливо на тлі небаченого досі економічного зростання, яке, щоправда, слабо позначається на життєвому рівні наших співгромадян. Та ми не будемо на цьому акцентувати увагу. Оскільки головне запитання — хто з нинішніх кандидатів забезпечить спадковість курсу влади?

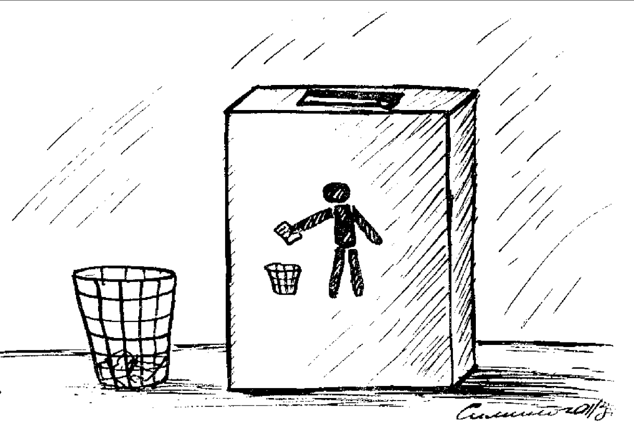
На мій суб'єктивний погляд, сьогодні повторюється ситуація десятирічної давності — нинішня правляча еліта знову запропонувала виборцям двох кандидатів з рівними рольовими установками. Скажімо, Прем'єр-міністр Віктор Янукович на цих виборах грає роль Леоніда Кравчука, натомість екс-прем'єр Віктор Ющенко виступає у ролі Леоніда Кучми. І що з того, що лідер «Нашої України» говорить про корумпованість влади? Чи не стверджував Леонід Данилович, коли був кандидатом на посаду глави держави у свій час: «Для того, щоб перемогти мафію, треба її очолити»?

Інша справа, чи влаштовують фінансово-політичні угруповання, які прижилися на олімпі української влади, обидва кандидати? Чи довіряють вони обом претендентам на найвищу посаду? Схоже, за всіма ознаками, не дуже. А тому, знову-таки на мій суб'єктивний погляд, не впевнені у своєму майбутньому. Зокрема, у збереженні свого впливу не лише на владні, а й на приватизаційні процеси, розподіл фінансових та інших ринків.

Саме тому не можна виключати й того, що десь, можливо, навіть в аналітичних центрах сусідньої країни, розробляються варіанти визнання недійсними результатів виборів через грубі порушення законодавства. Варіанти сценарію можуть бути різні, у тому числі силові. Це яскраво засвідчила заява силовиків від 23 серпня. Варто зауважити: вона пролунала через три дні після вибуху на Троєщинському ринку. А вже сьогодні, про що йшлося вище, цьому вибуху надають політичне забарвлення. У такий спосіб, схоже, готують суспільство до наступних подібних провокацій.

Отже, можна стверджувати: нас чекає вельми гаряча осінь з непрогнозованими наслідками. Тим паче що й опозиція готується до різноманітних дій, які також не виключають протестні акції.

Володимир КОРОЛЮК.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Тільки щасливий учитель може зробити учнів щасливими

ОСВІТА

Як можна було «виштовхнути» зі школи трудове навчання, реформувати навчальні та навчально-виробничі комбінати так, що їх не стало зовсім? Чому ж капіталісти у всьому світі змалку привчають своїх чад до роботи, а ми зосередилися на «зімбабвійському» варіанті — готуємо безліч економічно-юридичних неуків?

Освіта втратила зв'язки із виробництвом, ми відмовилися від використання продуктивної праці в навчальному процесі. Погляньте на наші школи, дитячі садочки, станції юних натуралістів тощо: чи в багатьох із них ви побачите зелені сади або навчально-дослідні ділянки? Чи вчать на найродючішій землі дітей хліборобів молоти зерно, пекти паляницю?

Досягнення нової якості вітчизняної освіти неможливе без поліпшення матеріально-технічної бази установ. Відрадно, що починає відроджуватися шкільне будівництво, і в цьому пряма заслуга органів місцевої влади. Водночас триває процес розтягування матеріальної бази освіти і науки. Передача будинку Українського науково-дослідного інституту цукрової промисловості Центрвиборчкомові, намір Академії адвокатури України приватизувати будівлю Міжрегіонального вищого професійно-технічного училища зв'язку у Києві, події навколо столичного військового ліцею імені Івана Богуна — тому яскраве підтвердження.

Проведено парламентські слухання з питань розвитку вищої освіти і день уряду про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні. Прийняті постанови Верховної Ради України «Про рекомендації парламентських слухань «Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні» та «Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні» визначають перспективи для подальшого розвитку науки і вищої освіти в Україні. Верховна Рада України прийняла підготовлений комітетом Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (у сфері вищої освіти)», які дають реальну можливість поліпшити фінансово-економічне становище вищої освіти, ефективніше використовувати наявні фінансові ресурси, додатково залучити для підготовки фахівців кошти підприємств і установ, зменшити фінансовий тиск на витрати населення для здобуття освіти. Та щоб він почав діяти, треба подолати президентське вето.

Стаття 85 Конституції України дає комітету право парламентського контролю. Ми повинні зробити все можливе, щоб в Україні не було жодного голодного учня, жодної дитини, яка не навчається. Для цього ми маємо величезний ресурсний потенціал — депутати місцевих рад, серед яких понад 10 тисяч педагогів.

Ми вступили в надзвичайно складний період політичного життя. Хочу уклінно просити наших шановних урядовців не допустити втягування педагогічних працівників у незаконні й неконституційні процеси, не знущатися з учителів, не тиснути на опонентів і не викручувати їм руки. Хтось аргументовано агітуватиме за єдиного кандидата від влади, комусь симпатичний кандидат опозиційний, комусь якийсь інший, бо є з кого вибрати, але це не повинно впливати на вчительську роботу, зарплату, благополуччя.

Ми повинні виховувати й берегти здібних організаторів, а не розганяти щорічно керівників управлінь освіти, директорів після кожних виборів, через політичну кон'юнктуру. Цій ганьбі слід покласти край. Вважаю, уряду давно час здійснити кроки для вдосконалення структури управління освітою. Хіба це правильно, коли в районі чи місті на десятки, а подекуди сотні шкіл, дитячих садків, позашкільних установ тримають відділ освіти із трьох-чотирьох осіб? Хіба може бути функціонально спроможним управління освіти облдержадміністрації, де працює півтора десятка фахівців? А чисельність працівників Міністерства освіти України взагалі сміховинна. Вона вдвічі—втричі менша від потреби і набагато менша від аналогічних органів управління у європейських країнах.

З нагоди свята знань хочу привітати трудівників освітянської галузі з початком нового навчального року. Бажаю натхнення і великої витримки, щоб усе, про що сказано, реалізувалося, щоб свята справа виховання і навчання молоді була у великій пошані в державі!

Станіслав НІКОЛАЄНКО,
голова Комітету Верховної Ради України з питань науки та освіти.

(Закінчення. Початок в «ГУ» за 31 серпня 2004 р.)

Першими випробували сцену діти

Обласна філармонія стала архітектурною окрасою Черкас.

У Черкасах, на вулиці Хрещатик, з'явилася бузково-біла споруда, оздоблена білим мармуром і чорним гранітом. Це реконструйоване приміщення обласної філармонії з залою на 800 місць, сучасним освітленням, кондиціонерами, звуковою студією.

Першими випробували акустику зали і міцність сцени юні таланти. У переддень Свята незалежності відбувся концерт дитячих аматорських колективів.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.
Фото автора.

Метро поповнилося двома станціями

Напередодні 350-річчя Харкова радісна й довгоочікувана подія відбулася і в Харківському метрополітені. Кілька років тому місто стало першим серед нестоличних міст СНД, у якому не просто функціонувало метро, а діли три лінії метрополітену, що зв'язують у єдину транспортну артерію майже всі промислові й густонаселені райони півторамільйонного мегаполіса.

Нагадаю, в експлуатацію третю лінію вводили в надзвичайно складних економічних умовах — гіперінфляція, майже повна зупинка фінансування, інфантильне ставлення до будівництва державної влади. Однак фахівці усвідомлювали: якщо будівництво не продовжити, не ввести в дію майже готову магістраль у найближчі півроку, то на новій підземці можна буде поставити хрест — підтримувати будівництво в замороженому стані дорожче, ніж будувати.

Кажуть, тоді керівник обласної адміністрації Олександр Масельський зібрав уранці 1 січня(!) 1995 року у своєму кабінеті найвпливовіших промисловців та бізнесменів регіону і сказав історично коротку промову: у скарбниці грошей немає. Я поїхав трясти Київ, а ви пошкребіть у своїх засіках. Але будівництво метро ми мусимо закінчити.

9 травня, трохи більш як через чотири місяці, п'ять станцій нової лінії метрополітену вводив в експлуатацію особисто Президент Л. Кучма. Потім історія знову повторилася. Нова обласна влада, після смерті впливового керівника, у проблемне будівництво постаралася не вплутуватися, підприємство метробуду пропонували взагалі розпустити. Та добре, що ці застійні часи в новому Харкові тривали недовго. Знайшлися відповідальні люди, хто вважав, що будівництво підземки — справа честі, і здійснив пуск нової ділянки до накресленої дати.

Однак варто сказати, що ще кілька років тому економічна ситуація була така складна, що говорити всерйоз про введення в експлуатацію до 350-річчя двох дуже складних технологічно ділянок і станцій практично не могли.

Проект був дуже дорогий. На будівництво другої черги Олексіївської лінії витрачено майже 280 млн. гривень.

Станції мають прекрасний вигляд. Напевно, вперше будівництво вели без «авралів», на споруді ніхто не «ночував», і практично за місяць до відкриття нової ділянки всі основні роботи було виконано.

Важливо й те, що великі гроші, витрачені на будівництво метро, освоював харківський «Метробуд», колектив якого було відроджено майже із забуття і сьогодні він налічує близько тисячі інженерів та робітників різних спеціальностей. Що постачання всього обладнання, матеріалів для будівництва здійснювали в основному харківські підприємства. Почасти і з цієї причини харківське метро майже в 1,5 разу дешевше від київського та у 2,5 разу — від дніпропетровського. Але в основі «дешевини» все-таки — зведення станцій відкритим способом, що дає змогу не тільки збільшити темпи будівництва, а й надати їм висококласного архітектурного вираження.

Назва станції «Ботанічний сад» цілком відповідає антуражу, її оформлено в синьо-зелених тонах. На станції «23 серпня» переважають патріотичні мотиви, рожево-червоні тони, що символізують, за задумом архітекторів, перемогу нашого міста в день його визволення від фашистських загарбників — 23 серпня.

Будівництво харківського метро не закінчується. 2007 і 2010 роки — терміни введення нових станцій, яким поки що, очевидно, ще немає точних назв. Але за цим справа не стане. Харків, мабуть, одне з небагатьох міст світу, де станцію підземки названо в честь творців — метробудівців.

Микола КОСИЙ.

Харків.

На знімку: голова облдержадміністрації Є. Кушнарьов уже випробував нову ділянку.

У полоні екологічного лиха

Екологічні проблеми в Донбасі були завжди. Сьогодні, коли тільки в Луганській області за короткий час закрили відразу більш як сорок шахт, проблема переросла в катастрофу, на ліквідацію якої буде потрібно вже набагато більше коштів, аніж колись планували.

Утім, ускладнення екологічної ситуації під силу спрогнозувати навіть людині, далекій від проблем вугільного регіону, варто лише зіставити дві цифри — зафіксовану в плані фінансування державної програми з ліквідації шахт Донбасу і ту, котра вказує на реальні можливості держави. Наприклад, із закладених держбюджетом України на закриття 41 шахти Луганщини 2 млрд. 328 млн. грн. на сьогодні виділено лише 938 млн., або загалом 40%. А для розв'язання екологічних проблем із запланованих 350 млн. грн. область профінансовано тільки на 18% від обіцяної суми. Це тоді, коли керівники області протягом багатьох років б'ють на сполох, намагаючись привернути увагу київських чиновників до проблем регіону.

Укотре екологічну ситуацію в Донбасі у зв'язку із закриттям шахт було розглянуто на нараді в Луганську й укотре отримано запевнення: проблему розв'язуватимуть. Заступник міністра охорони навколишнього природного середовища України Святослав Куруленко, зокрема, пообіцяв, що питання про виділення належних Луганській області коштів буде порушено не лише на рівні Мінпаливенерго, а й у кабінетах уряду. А що стосується диференційованого підходу до розв'язання проблем, пов'язаних з ліквідацією вугільних підприємств, то він запропонував, посилаючись, безперечно, на світовий досвід, створити міжвідомчу комісію з соціально-економічних і екологічних проблем усього Донбасу. Крім того, деякі керівники наполягають на створенні центру, який прогнозує екологічні наслідки закриття шахт, консолідує зусилля вляд, учених, підприємств і організацій.

Це на майбутнє. А стосовно вжитих заходів сьогодні, то більш як 50 посадових осіб притягнуто до відповідальності за порушення природоохоронного законодавства під час ліквідації шахт, державному підприємству «Обласна дирекція «Луганськвуглереструктуризація» пред'явлено позов на суму понад 4,3 млн. грн. Роботу його директора визнано незадовільною. Як показала перевірка, ліквідаційні роботи це підприємство часто проводило з грубим порушенням природоохоронного законодавства, тому їх доводилося припиняти. Наприклад, у 1998 році під час закриття шахти «Луганська» не виконували роботи з рекультивації радіаційно забруднених ставків-відстійників, що були розташовані безпосередньо у селищі Донецькому. Тільки після втручання Держуправління екології і природних ресурсів у Луганській області було розроблено проект укриття відходів вуглевидобутку з техногенно посиленою природною радіоактивністю, який одержав позитивний висновок екологічної експертизи і його було реалізовано. До речі, на рішення соціально-екологічних проблем шахтарських міст і селищ Луганська облдержадміністрація протягом 2002—2004 років виділила зі свого бюджету понад 17 млн. грн.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Колаж Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Покарання за ляпас канцлеру

Історія про те, як німецький 52-річний безробітний учитель з містечка Большвайль, що в Шварцвальді, Йенс Аммозер вліпив ляпаса канцлеру Німеччини Герхарду Шрьодеру, облетіла весь світ. Днями в німецькому Маннгаймі над зловмисником завершився суд.

Якщо Йенсу Аммозеру хотілося уваги преси, то йому це цілком удалося. Суд звинуватив його в тілесному ушкодженні та образі. Під час винесення вироку в залі було кілька десятків журналістів, котрі чекали, як покарають Аммозера за те, що 18 травня він сприйняв буквально часто вживану в політичних колах фразу «гучний ляпас» і втілив її в життя. Аммозер застосував її щодо канцлера Герхарда Шрьодера. Це сталося під час святкування вступу 200 нових членів до Соціал-демократичної партії у Баден-Вютенберзі, яке відбувалося у Конгресному центрі Маннгайма. Йенс Аммозер став членом СДПН 18 лютого.

Під час судового процесу Аммозер казав, що не «він» щось скоїв, а «ми» — тобто всі безробітні, бідні, хворі, ті, що через політику Шрьодера опинилися у нужді. Бо, за його словами, всі обіцянки, які він одержав перед навчанням і численними перекваліфікаціями — ніщо інше, як брехня. А тепер «канцлер суне свого носа ще й у моє ліжко», каже Аммозер. Він має на увазі, що відомство з питань праці звинувачує його в терорі. Судя заклика підсудного добирати слова і пояснити, чому він дав канцлеру ляпаса.

Аммозер чекав на можливість «великого виступу». Спочатку він взагалі нічого не говорив. Доти, доки журнал «Шпігель» не надіслав свого кореспондента та уклав угоду про його ексклюзивну історію. Аммозер виклав мотиви скоєного: «Я хотів вступити в партію, щоб бути проти Шрьодера. Я вважаю його найгіршим, найбезуспішнішим канцлером, котрого країна будь-коли мала. Загалом він нічого в справі не розуміє».

«Шпігель» надрукував прибавливу історію не дуже багатого на події життя Йенса Аммозера. Про те, як він народився і виріс у Берліні, вчився в університеті, склав державні іспити зі спеціальностей німецька мова та математика. Проте не знайшов роботи. Він з 1983 року підробляє, постійно змінюючи місце роботи та проживання, а 1995 року йому «все це остогидло». З того дня, як став безробітним, він дивиться телевізор, передовсім політичні передачі, після чого часто пише листи політикам і прогулюється у Шварцвальді.

СДПН зрозуміла статтю у «Шпігелі» так, ніби Йенс Аммозер помстився за всіх бідних і ображених, ставши ініціатором демонстрацій протесту проти безробіття. Дружина канцлера Доріс Шрьодер-Кьопф виступила в газеті «Більд», де назвала Аммозера «вочевидь душевнохворим». «Більд» присвятив цій історії дві сторінки. Пізніше в «Штерні» Аммозер вибачився за ляпас не перед «канцлером Німеччини Шрьодером», а перед «людиною на ім'я Шрьодер».

Сторона обвинувачення вимагала для Аммозера шести місяців умовного ув'язнення, бо він досі не мав судимості. Оскільки в підсудного немає грошей, то він повинен відпрацювати певну кількість годин на громадських роботах, приміром, утримувати в порядку доріжки в Шварцвальді.

Суд закінчився. І якщо Аммозер у майбутньому не «розкручуватиме» історію з ляпасом, то навряд чи про нього ще колись щось почують. Його засудили до чотирьох місяців ув'язнення умовно. Крім того, він має відпрацювати 100 годин на громадських роботах.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

На знімку: Герхард Шрьодер.

Хто врятує кримські пляжі?

SOS!

(Початок на 3-й стор.).

Проте пляжні місця відпочинку продовжують скорочувати необдумане, надто близьке до води бурхливе будівництво, неконтрольоване використання берегової смуги відпочивальниками, знищення берегової рослинності, що є природною м'якою захисницею берегів. На навальне втручання людей узбережжя відповідає активізацією зсувів. Хаотична забудова без попереднього вивчення грунтів провокує їх рух, призводить до руйнації раніше споруджених будівель, автомобільних доріг тощо. Коли п'ять років тому щороку фіксували не більш як 450 зсувів, то нині — понад 1500. Та покласти край самовільному будівництву об'єктів на Південнобережжі не вдається. Забудова 100-метрової прибережної смуги завойовує дедалі нові території узбережжя. Серед найпроблемніших — Алушта, Ялта, Партеніт, Коктебель, Новий Світ. Фахівців галузі серйозно хвилює відсутність належного контролю над багатством держави — рекреаційними зонами, у результаті чого ця сфера стала предметом ринково-меркантильних інтересів. Інтенсивне руйнування інфраструктури курорту веде до його загибелі. Хоча закон «Про курорти» прийнято ще в 2000 році, єдина державна концепція їх розвитку відсутня досі.

Тим часом за останнє десятиліття Крим втратив третину берегозміцнювальних споруд. А ще з'ясувалося, що третина з них — «нічийна». Остання інвентаризація на 715 кілометрах узбережжя виявила особливо загрозливу руйнацію не лише на необжитих ділянках, а й у міській межі Ялти, Алушти, Євпаторії, Сак, Керчі, багатьох приморських селищ. Для відновлення «злизаних» морем масивів уже сьогодні потрібно витратити 215 мільйонів гривень. Якщо загаємося, доведеться платити набагато більше. Виділити такі кошти автономії не під силу. Уся надія на Київ. Там знають: нині 40 країн світу живуть за рахунок туризму, ще в 75 державах ця сфера є пріоритетною в економіці. Варто добре постаратися, щоб це стосувалося й Криму.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ЗІ СТАРОЮ ЗБРОЄЮ НЕ ЖАРТУЮТЬ...

ФАКТ І КОМЕНТАР

Трохи більш як 38 мільйонів гривень планують витратити на Вінниччині протягом наступних п'яти років для створення безпечних умов на складах і арсеналах озброєнь, розташованих на території області. Що конкретно буде зроблено? Про це розповів радник голови облдержадміністрації генерал-майор ***Петро КОВБАСА.***

— Тривалий час на території області дислокувалися частини ракетних військ, — каже генерал. — Після ліквідації 43-ї ракетної армії, штаб якої був у Вінниці, залишилася частина ракетного палива. Деякі види озброєнь ракетників також чекають свого часу. Дотепер в області базуються льотні гарнізони Військово-повітряних сил. Вони теж мають свої склади. Щоправда, усі ці об'єкти нині не становлять небезпеки. Принаймні так стверджують експерти, посилаючись на результати проведених перевірок.

Разом з тим підписано Програму спільних дій Вінницької облдержадміністрації та Міністерства оборони щодо безпечного використання арсеналів і складів озброєнь, розташованих на території області. Крім військових, над документом працювали науковці вінницьких вузів, інженерно-технічні працівники місцевих промислових підприємств. Головна мета планованих заходів — гарантувати безпеку вінничанам, домівки яких — у районах розташування військових об'єктів. На такій території мешкає 80 тисяч осіб.

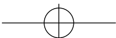
До слова, два найнебезпечніші об'єкти буде ліквідовано: один — у 2007 році, другий — до 2010-го. Решту складів використовуватимуть, але з них вивезуть озброєння, що вже відслужило відведений термін. Частково його знешкодять чи ліквідують, якусь частину — модернізують для роботи в цивільних галузях. Для цього плановано створити необхідні виробничі потужності. Схоже, це буде чи не найскладніший пункт програми.

Для створення центру утилізації озброєння, боєприпасів, вибухових речовин та ракетного палива підбирають відповідні виробничі площі непрацюючих підприємств. Їх також мають намір розмістити на місці одного з рятувальних загонів МНС, що дислокується на території області. Втім, це справа не сьогоднішнього дня. Вона потребує насамперед детального вивчення на предмет екологічної безпеки. Без цього не проводитимуть жодних робіт. Отже, в області з'являться нові робочі місця, передусім для військових, звільнених у запас. Не обійдеться без залучення інтелектуальних ресурсів із наукових закладів. Науковці вже заявили про себе конкретними пропозиціями: запропонували цікаві програми використання деяких матеріалів з військових складів після їх відповідної технологічної переробки, зокрема в агропромисловому комплексі.

Не менш важливим є питання відведення для кожної військової частини спеціальних місць для знищення непридатних боєприпасів. Його вирішення також бере на себе місцева влада. Найскладнішим, схоже, стане справа фінансування. Сторони визначили (за попередніми розрахунками) потребу в коштах. Із необхідних для цього 38 мільйонів гривень більшу частину витрат узяло на себе Міноборони, решту — область. Початок робіт не відкладатимуть у довгу шухляду, адже зі старою зброєю не жартують...

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

СЕРПЕНЬ. МИТТЄВОСТІ!

6 серпня. Миколаївська область. Унаслідок злив підтоплено значну кількість житлових будинків та господарчих приміщень у багатьох районах області.

8 серпня. Хмельницька область. Президент України Леонід Кучма і Голова Верховної Ради Володимир Литвин узяли участь у церемонії запуску другого енергоблока Хмельницької АЕС.

12 серпня. Київ. Пікети сумських студентів біля Кабміну з вимогами скасувати розпорядження про створення Сумського національного університету.

13 серпня. Афіни. Відкрилися XXVIII літні Олімпійські ігри в Афінах. Визначний результат продемонструвала Яна Клочкова, яка виборола дві золоті нагороди.

24 серпня. Україна відзначала 13-ту річницю незалежності.

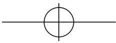

25 серпня. Київ. Працівники ринку Троєщина перекрили рух транспорту по бульвару Перова та Московському проспекту, протестуючи проти його закриття.

27 серпня. Одеська область. Відкрито першу чергу глибоководного судноплавного каналу Дунай—Чорне море в українській частині дельти Дунаю.

Життя країни очима фотокореспондентів Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО, Укрінформу та УНІАН.

Плач рабинь чути й досі

Сянька-«партизанка»

Мати щодня прокрадалася до Сяньчиного схову з вузликом харчів. Берегла доню від вивозу до Німеччини, переховувала, як могла. Та німці піймали «партизанку», і всипавши худенькій дівчинці-підліткові двадцять нагайок, відправили з кам'янецького гестапо працювати в доблесний рейх. Стук вагонних коліс не стишував стогони й ридання дівчат з усенької України, катованих, зневажених, зухвало відірваних від рідних домівок. Їм було вготовано роль рабинь. Утікачок ловили, карали і примушували працювати ще тяжче.

Єдине щастя — поруч із тендітною Сянею увесь час була міцніша за статурою Анна Солярик з Гути-Яцковецької. Вона гоїла Сяньчині рани і навіть заступала собою малу подругу, бо нових побоїв та не витримала б. Якби не Анна, лишилася б від кволої подруги купка попелу в крематорії. «Це моя сестра, — заявила дівчина, — нехай буде зі мною», коли Сяньку зібралися «вибракувати».

Босі, напівголі 16—18-літні рабині затрималися в Ковелі — тут вантажили пісок, цеглу. Згодом підневільних перевезли до Лейпціга, в табір Міцплатц. Із 43-го до самісінького Дня Перемоги Сяня, Анна, їх ровесниці працювали вантажницями в Червоному Хресті. Тягати доводилося вугілля, дрова, будматеріали, якісь ящики — усе, що наказували. Були «наряди» й на кухню: носити важкі 50-кілограмові каструлі з гарячою їжею. Не раз ошпарювали руки та груди киплячою рідиною. Анна і тут на правах сильнішої бралася за важче, оберігаючи подругу. Через 60 років можна пізнати Сяньку в нині складеній удвоє від непосильної праці маленькій бабусі. Навіть діти дивляться на неї згори донизу...

«Який із тебе вантажник?!»

Коли Лубки довідалися про компенсацію за працю в Німеччині, Василь Никифорович, чоловік, повіз дружину оформляти папери. Довелося збирати довідки, свідчення, копії документів свідків, через суд встановлювати справжню дату народження, бо в документах була помилка... У довідці з архіву УСБУ значилося, що Олександру Вапничну справді було вивезено на примусові роботи до Німеччини. Та за вимогою закону ФРН «Про заснування Федерального фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» для виплати компенсації відповідної категорії необхідні були дані про конкретне місце примусової праці. Ой як нелегко довелося зігнутій, з паличкою, старенькій жінці вистоювати в чергах! Особливо, коли поруч не було чоловіка. У довідці Держархіву значилося, що була вона прибиральницею на кухні Червоного Хреста. Малограмотна, боязка, а все ж пробувала пояснити, що працювала вантажником. Та в одному з кабінетів жінку зміряли зверху донизу: «Який із тебе вантажник?!»

Нарешті надійшла очікувана компенсація: 970 гривень. Через кілька місяців обізвалася з Гути Анна Солярик. Після рядків про здоров'я та сільські новини похвалилася, що має 11 тисяч гривень, очікує ще однієї виплати. Олександрі Іванівні застелило очі сльозами: як же так? Чому не порадили їй під час оформлення справи, як довести правду, чому не допомогли працівники соціального захисту району, не зв'язалися з фондом, щоб зробити запит у німецький архів? З тим і пішла до соцзахисту, та питати не мала кого: «пильна» працівниця звільнилася, інші розводили руками.

Василь Никифорович намагався якось розв'язати проблему дружини, якій би копійка не завадила, бо хвороби пожирають усю пенсію. Нічого з того не вийшло. Що написано в довідці, те навіть сокирою не вирубаєш! Уже й не в грошах річ була, зароблених кров'ю та потом маленької Сяньки. А таки в образі. Невже нести її з собою в могилу? Василь Никифорович якось завітав до нашого корпункту, бо ж «Голос» передплачує з першого номера, та й поділився своїм болем за дружину. На дзвінок до районного управління соцзахисту ми отримали відповідь: доведеться встановлювати факт праці вантажником через суд, тож треба знову збирати документи.

Наступного дня помандрували подружжя Лубків до сусіднього Дунаєвецького району в Гуту-Яцковецьку по свідчення Анни. Вони привезли його, завірене сільрадою. Та кам'янець-подільський районний суд запросив ще й копії паспортів та архівних довідок свідків. «Полиш, Василю, цю справу, я ніколи ні з ким не судилася», — просила Олександра, коли дізналася, що Анну забрали діти на зиму до себе в Старокостянтинів. Де тепер шукати того свідка та його документи?

Кореспондент міняє професію...

Не лишалося нічого іншого, як допомагати Лубкам віднайти адресу Анниних дітей через Гуто-Яцковецьку сільську раду, її родичів. Раптом хтось запам'ятав чи записав, на якій вулиці в Старокостянтинові збудувала нову оселю її донька. Не по собі було, що ці старенькі в державі з прекрасною конституцією позбавлені державного захисту навіть у відстоюванні своїх прав у суді. Де та державна служба, яка взяла б на себе роль народного адвоката цих немічних, хворих, літніх людей, які віддали суспільству до краплі власне здоров'я та сили?! Окрім того, хотілося познайомитися ближче з подругою Сяні, вірність якої не потьмяніла з десятиліттями. Адже це вона після повернення з неволі розшукала свою названу сестричку, провідала її у Вербці на Кам'янеччині і не забувала писати листи. Чи багато нині серед людей трапляється зразків такої вірності?

«Нас силоміць везли до рабства, наші діти їдуть туди добровільно»

Приїхавши до дітей, Анна Іванівна мала б відігрітися після своєї сільської холодної оселі, відпочити в міському комфорті та чуйному родинному колі. Та от біда — занедужала, тиск піднявся. Коли полегшало, діти повезли матір до лікаря. Їй виписали стільки медикаментів, що від споглядання суми тиск не забарився скочити знову. «Боже ж мій, та тут піврічної пенсії не вистачить!»

Діти, звичайно, придбали все, що потрібно було нені. Тепер, ковтаючи пігулки та мікстури, Анна Іванівна потроху одужувала. Перед очима пробігало усеньке її життя. І як тата забрали, назвавши ворогом народу, як вигнали з хати, як повернули її нібито з передсмертного прохання самої Крупської... Втрата чоловіка, трійко діток на одні руки, трагічна загибель сина... І праця, праця, тяжелезні ящики, тюки, мішки, казани... Від юних літ у німецькій неволі до колгоспного буття. Її, багатодітну, без чоловіка, «жаліли»: дали легшу роботу, в сільській кооперації. Тільки вантажника у штаті не передбачалося ... Чи могла

претендувати на титул леді бодай одна українська жінка з упряжки соціалізму, коли всі вони мусили бути важковаговими робочими кіньми системи?! Анна «не заслужила» максимальної пенсії через невисокі заробітки...

— Я б хотіла, аби мама мала пенсію гривень 500, чи бодай «споживчий кошик», як ті посадовці з рангами із соцзахисту, — каже дочка Надія, — щоб могла забезпечити себе, як літні італійки, яких мені доводиться доглядати. Забезпечена старість в Італії почувається не баластом, а шанованою частиною громадянського суспільства. Тільки чи буде воно колись в Україні? Мабуть, просвітку немає. Цей висновок напрошується при одному лише порівнянні майже безлюдного італійського острова, залитого вночі яскравим світлом і наших вічно темних заболочених вулиць. Більшість тих, хто здобуває шматок хліба за кордоном, не перестали любити Україну, вболівати за неї. Знаю, що готові й у виборах взяти участь, щоб змінити нинішню жахливу картину. Але вони нелегали. Біля виборчої дільниці при посольстві їх може зупинити поліція і видворити за 24 години. Хто ж захоче втратити навіть цю рабську роботу? Хіба ті італійці, які заробляють у Німеччині, бояться такого?! Бо за спиною у них є держава Італія. Українці ніколи не почувалися захищеними державою. Про що свідчить доля моєї матері, її ровесниць. І моя, і моїх доньок, які заробляють на вищу освіту в італійських наймах. Я не хочу, щоб вони жили лише на воді і хлібі, тому знову збираюся за кордон. Та й мамі треба допомогти. Хіба ж ми винні, що виживати мусимо, лише добровільно стаючи рабинями чи то «повіями», як «величає» нас президент?

Від того монологу на душі не могло полегшати: узявшись допомогти одній колишній рабині німецького рейху, я нічим не могла зарадити сотням тисяч нинішніх. А той, хто в силах був би це зробити — рідна держава — спокійнісінько втішається роллю мачухи.

Коли матеріал готувався до друку, редакція звернулася до Фонду взаєморозуміння та примирення за деякими уточненнями і отримала запрошення для Олександри Лубко: доки не закрито резервний список на першу частину виплати, подати заяву про незгоду з призначеною категорією, а також надати детальні спогади про умови роботи, і тоді її справу буде переглянуто. Отак просто скринька відчинилася! Навіщо ж тоді були ходіння по муках, до яких спонукали стару жінку нібито й відповідальні працівники соцзахисту, який співпрацював із фондом?! Важко повірити, що подібна історія могла б статися в іншій державі, де також живуть колишні остарбайтери. Українці в Америці, наприклад, запевнили мене, що оформлення справи про виплату просте і неклопітне, аби тільки людина звернулася. Усі довідки, уточнення бере на себе відповідна служба.

Головною ж причиною проблем остарбайтерів в Україні було те, що соціальні працівники оформляли ці справи, так би мовити, на громадських засадах. От і дрова ламалися.

Нині Фонд взаєморозуміння і примирення працює з клієнтами тільки через свої представництва в областях, запевнила мене його прес-секретар Раїса Дутко, що дає можливість фахово підходити до справи. А наша читачка Олександра Вапнична, віримо, таки дочекається справедливої компенсації, їй нещодавно прийшло повідомлення очікувати запрошення в банк.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

На знімках: «Я хоч трохи розпрямлюся, тоді й фотографуйте», каже Олександра Лубко; серед остарбайтерок Сяня Вапнична (нині Лубко) — найменша та Анна Солярик.

Фото автора та з архіву родини Лубків.

ВІСТІ З ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

Раділи газові, смажили яєшню

Блакитне паливо прийшло у віддалені села Лановецького району на Тернопільщині: Якимівці і Татаринці. Роботи здійснювало ВАТ «Тернопільгаз». А село Гнилиці Підволочиського району стало 600-м газифікованим селом області. До настання холодів газ прийде ще в 30 населених пунктів. На Тернопільщині газифіковано майже 60 відсотків сільських населених пунктів. Блакитний факел щороку запалюють більш як у ста селах, але, на думку голови облдержадміністрації Михайла Цимбалюка, темпи мають бути вищі. Цьому сприятиме об'єднання «Тернопільгазу» і «Кременецьгазу», а також поєднання ініціативи громад з підтримкою держави. Цього року з отриманих областю 15 мільйонів гривень субвенцій половину буде використано на газифікацію. 2005 року заплановано збільшити ці суми. Тернопільщина має шанси через два-три роки бути повністю газифікованою.

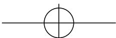
Ініціатива пані Брокдорф

Майже десять років тернополянка Юля Брокдорф живе у Сполучених Штатах. Там заснувала корпорацію «Устаткування для життя». Збирає апаратуру, інструменти і передає медичним закладам Тернополя. Перші спроби, за її словами, були не зовсім удалі: брала все, що давали. Згодом до формування гуманітарної допомоги почала підходити професійніше. У Штатах дуже непросто переконати людей поділитися з іншими. Знімала в тернопільських лікарнях відеофільми і демонструвала їх у медичних закладах США, писала статті до газет. Після відомих терористичних актів, коли американці згорнули майже всю допомогу, Юля почала шукати однодумців в інших країнах і залучати їх до своєї справи. Знайшла! А ще взяла на лікування до США тернополянку, прикуту до інвалідного візка.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

На знімку: Юля Брокдорф з дочкою Калиною.

ДАЛІ БУДЕ

Від ведучої

Усе, пані та панове, скінчилося. Звісно, не все, а тільки літо, але як прикро! Вже пахне осінню... А отже, прийшов час активно братися до роботи. Он, дивіться, як дітлахи вже почали «гризти» граніт науки. Але я не вірю, що сьогодні всі забули про літо. Правда, ще за інерцією думаємо? От і нинішня «Далі буде» виходить у тому самому ключі: і про роботу, і про відпочинок.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Улюбленець виправної колонії

ОТАКОЇ!

В одній із виправних колоній Харкова з'явився незвичайний «ув'язнений» — нільський крокодил. Спеціально для нього в зимовому саду медчастини колонії побудували вольєр. Годують рептилію раз на день, однак денному раціону його може позаздрити, напевно, навіть місцевий «пахан» — 600 грамів м'яса. Щотижня крокодил виростає на півтора сантиметра. Нині відстань від хвоста до кінчика носа крокодила поки що півтора метра. На волі такі рептилії виростають до семи метрів завдовжки. Крокодил Василь, так його назвали ув'язнені, завжди ситий. Тому зайвих рухів не робити, простo цілими днями відпочиває на піску. У зоопарк за гратами крокодила привіз начальник колонії кілька місяців тому. Звіра, каже, подарували друзі. Доглядає за мешканцями зимового саду, а, крім крокодила, тут живуть фазани, павичі, черепахи і дикобраз, один з ув'язнених. На волі він був запеклим собаківником. Каже, що його нинішнє життя нічим не краще, ніж у його нових друзів. Тому й ставиться до них з повагою, побратньому.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Отакий наш Побідаш

ХАРАКТЕРИ

У Сергія Микитовича Побідаша, жителя райцентру Куйбишевого, що на Запоріжжі, дуже старий мотоцикл. Служить він господарю ось уже півстоліття!

— Придбав я його в 1954 році, — розповідає Сергій Микитович. — Одержав на Київському мотоциклетному заводі — такий тоді був порядок. Разом зі мною ще були куйбишевці. Додому їхали своїм ходом на новеньких мотоциклах.

Це нині для автомототранспорту простір — майже усюди асфальт. А в 50-ті роки навіть бруківка у сільській місцевості була рідкістю — дороги в основному грунтові.

Сергію Микитовичу чимало довелося поїздити по району. Він тоді працював у шляховому відділі і мотався на своєму М-72. Та й нині мотоцикл виручає. Оце якось побачив Сергія Микитовича на Комиш-Зорянському ринку сільгосппродуктів. Аякже ж — на мотоциклі!

Побідаш пройшов усю Вітчизняну війну. Бойове хрещення прийняв 25 червня 1941 року на Волині. Він тоді служив у танковій розвідці дивізіону бронепоїздів. Закінчив командирські курси. Молодшим лейтенантом очолив мінометний взвод у 33-й армії Західного фронту. Нашого земляка нагородили на фронті медаллю «За відвагу», орденом Червоної Зірки. Сергій Микитович був тричі поранений, останній раз — у березні 1945 року — важко. Тому й не отримав усі бойові нагороди. Тільки через 54 роки після Перемоги офіцер-фронтовик одержав орденські книжки і самі нагороди: ордени Червоної Зірки (другий) та Слави III ступеня. Так відзначили його за форсування ріки Березіни (Білорусія) та за бої на Пулавському плацдармі (Польща).

Костянтин ПРИЧИНЕНКО.

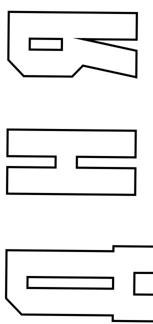
смт Куйбишеве
Запорізької області.

На знімку: Сергій Побідаш.

Фото автора.

■ 1898 р. Відкрито Київський політех. ■ 1899 р. Народився письменник Андрій Платонов. ■ 1904 р. Створено Санкт-Петербурзьке телеграфне агентство, попередник ТАРС, ІТАР-ТАКС. ■ 1919 р. До Києва ввійшли війська УНР. ■ 1939 р. Напад Німеччини на Польщу. Початок другої світової війни. ■ 1964 р. У Києві відкрито кінотеатр «Україна». ■ 1981 р. У Саудівській Аравії введено в дію першу в світі стільникову телефонну мережу. ■ 1983 р. Радянська ППО збила південнокорейський пасажирський літак. 269 жертв. ■ 1985 р. В Атлантичному океані виявлено уламки «Титаніка». ■ 1996 р. В Україні введено гривню.

«Рута» над Лігурійським морем

РАКУРС

Цього року ЮНЕСКО проголосила Геную культурною європейською столицею. На запрошення католицької церкви в рамках культурно-релігійного обміну нинішнього літа в Італії побували 800 представників української молоді. Крім вражень про побачені храми Генуї, Венеції, Арензано, Камолі та всіляких туристичних див (один з найбільших у Європі океанаріум, корабель Христофора Колумба), ця поїздка дала змогу зробити кілька висновків: Україні є чим пишатися і у світі поважають тих, хто пишається своєю країною. Ось кілька епізодів, про які розповіли учасники програми «Гостинність для молоді Європи» Оксана Олексів та Оксана Косик.

«Перше, що ми побачили, під'їхавши до церкви святого Франциска і чим були приємно вражені, — напис українською мовою «Вітаємо молодь з України». А згодом на пам'ять кожному подарували фотографію храму, де ми перебували. Знімок наклеєно на дерев'яну основу, розмальовану в синьо-жовті кольори. У своїй церкві спеціально для українських гостей (де тільки віднайшли?) поставили ікону Володимирської Божої Матері. Та наші господарі заради духовного зближення під час служби навіть хрестилися так, як у нас заведено! Якщо чесно, тішило те, що в нас не було потреби пояснювати, що Україна — це десь там біля Росії. До речі, в Італії її знають саме як «Україна», а не «Юкрейн».

Місцеві жителі виявляли інтерес і до нашого національного одягу: підходили на вулицях, роздивлялися вишиванки, питали: «національне?» і схвально прицмокували, мовляв, дуже гарно. І наші пісні їм подобалися, а то б чого просили заспівати ще і ще. А ми із задоволенням влаштовували вечорами такі українські «народні гуляння».

Першого дня подорожі всі учасники зібралися у храмі на березі Лігурійського моря, де презентували кожну країну. Під час підготовки познайомилися з сербськими учасниками. Довідавшися, що ми з України, хлопці помітно пожвавішали: «Руслана! Співай!» Ми залюбки виконали «Дикі танці», а вони у відповідь — пісню свого Желько Йоксимовича. Відчувалося піднесення. А вже за кілька хвилин над Лігурійським морем від нашої численної громади гримнула «Червона рута».

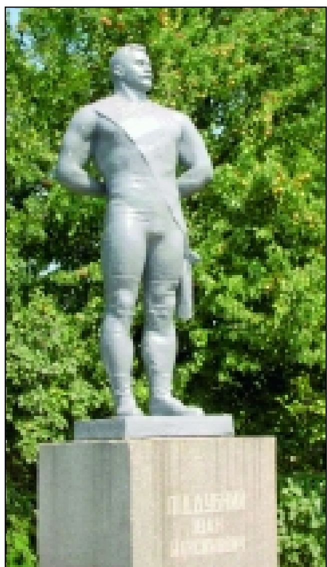
Ірина БУЛАНЕНКО.

Найсильніші парубки

СВЯТО

Два дні на рік невелике село в Чорнобаївському районі стає столицею грандіозного дійства

У п'ятдесяті роки до Красенівки приїжджали борці з усіх усюд. Жили в селянських хатах, а змагалися, хто з них сильніший, — на сільському вигоні. Нині всеукраїнське свято богатирської сили на призи непереможного борця Івана Піддубного чорнобаївці провели вп'яте поспіль. До Красенівки прибули гості з російського Єйська (де поховано Івана Максимовича), Москви, Бєлгорода, Курська. Змагалися борці з Литви, майстри спорту з Севастополя, Лисичанська, Кривого Рогу, Одеси, Миргорода та інших міст України. Звання абсолютного чемпіона змагань удруге поспіль виборов армієць з Києва 21-річний Олександр Петренко.

За два дні на красенівських оглядинах силачів побували майже 15 тисяч учасників, уболівальників, глядачів. Кожне село Чорнобаївського району запрошувало гостей у празникову «світлицю», пригощало своїми стравами, показувало старовинні обряди сватання, заручин чи весілля. Кипіли пристрасті навколо козацьких забав, змагань з міні-футболу, армреслінгу, за звання найсильнішого парубка свята. Жінки показували своє вміння орудувати макогоном та макітрою і доводили, хто з них найметкіша господиня. Дівчата — у кого найдовша коса, «приваблива юна краса». Масштабне спортивно-театралізоване дійство завершилося концертом самодіяльних мистецьких колективів.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: завзята боротьба.

Фото автора.

Щастя без примар

АКЦІЇ

Уздовж вулиці Соборної в Кам'янці-Подільському симпатичні юнаки та юнки ходили з букетами і пропонували перехожим із цигаркою квітку. За... недопалок. Серед курців траплялися такі, що, усміхаючись, віддавали цілу пачку. Мовляв, і сам давно хочу кинути.

Інша група молоді зібрала обгортки від морозива, порожні пластикові пляшки, інше сміття, що валялося на асфальті, у великі мішки. Нарахували 29. Далі розташувалися вуличні митці. Малюнками на тротуарі вони висловлювали своє негативне ставлення до наркотиків, СНІДу, алкоголізму. А на сходинках готелю «Смотрич» молоді люди, учасники шведсько-білоруськоукраїнського антинаркотичного проекту, танцювали запальний брейк-данс і пускали райдужні мильні бульки, роздавали буклети і бесідували з перехожими. Усі добровільні агітатори та артисти — члени громадських молодіжних організацій «Соціальна дія» (Київ), «Краще без» (Мелітополь), «Фіальта» (Мінськ), «Соціальна допомога» (Могильов). Вони — учасники міжнародної молодіжної антинаркотичної ініціативи «Краще».

Підтримав прибулих і Кам'янець-Подільський центр соціальних служб для молоді, адже статистика наркозалежних у Кам'янці-Подільському не тішить. 70 волонтерів здорового способу життя розташувалися на чотири дні табором у мальовничій Бакоті. Серед них є підлітки з неблагополучних сімей, котрі вирішили кинути виклик пияцтву та наркоманії батьків. Соціальні педагоги, які працювали в цій програмі, проведуть тренінги та семінари. Але все-таки найефективнішою пропагандою є саме такі живі акції, яку організувала молодь у місті, де кожен третій — студент або учень.

— Ми мріємо про Україну без тютюну, алкоголю, наркотиків, — каже Ганна Довбах з Києва. — Палять у нас 34 відсотки населення, але ж більшість не палить! Кожен має знати, що є вибір, що можна бути щасливим без примарних засобів.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Хліб їх щоденний дай їм...

БОЙКІВСЬКІ ЕТЮДИ

«Плавлюся» в ці хвилини біля комп'ютера, а уява малює чергову картинку із серії «єрусалим у горах». Ось я — під копицею сіна. Поруч дзюркотить благословенна річечка. На моїх колінах — записник і ручка, щоб світлі думки, які відвідають мене в ці хвилини, не зникли безслідно. Ще варто прихопити «під копицю» термос із кавою. Та ні! Ніякої кави! Лише цілющі відвари трав, цілющий мед, цілюще повітря... Що там ще в горах цілющого? Ага, форель. Так-так, у гірських річках водиться царська риба.

Під час однієї з поїздок на Бойківщину мені пообіцяли вишуканий почастунок з форелі. Її мали наловити в річці Зубриці місцеві мешканці. І ось сиджу біля вогнища, на котрому булькає казанок з юшкою, і аж у голові паморочиться від спокусливих запахів і дуже заземлених думок. (І чому це в горах завжди розгулюється вовчий апетит?) Нарешті!

— Тримайте вашу миску! — гукає Дзюньо, «автор» юшки.

Тут я мушу пояснити, що Дзюньо-то Володимир. Дзюньком його кликали змалечку, так звуть 50-річного чоловіка й досі. Це зовсім не образливо, а просто по-зубрицьки. Я нетерпляче дмухаю на гарячу юшку, зачерпую царську страву ложкою і... не йму віри. Бо витягую щось підозріло схоже на куряче стегенце. А може, це форель-мутант? Тим часом Дзюньо підсідає із гранчаком горілки й щиросердним зізнанням, котре завше пом'якшує вину:

— Пані Оксано, форелі ми не впіймали, бо вранці вода в річці дуже холодна, руки-ноги задубіли. Тому впіймали курку...

Юшка була дуже смачною. А стегенце курки-прабабусі після відчайдушних спроб вийняти з нього зуби (бажано цілі) проковтнув, не розжовуючи, місцевий Бровко. Не часто перепадає собаці царський наїдок! А для щирих гостинних господарів найсмачнішою стравою був привезений нами з міста свіжий хліб. Бо до Зубриці його вже кілька років не привозять і на місці не печуть. За юшкою мешканці села висловили кореспондентові «Голосу України» все, що думали про безхліб'я, бездоріжжя й інші гризоти Богом забутого куточка Карпат.

— Що мені та краса природи? Я хіба її виджу? — гарячкував Дзюньо.

До бойківського «хліба» я ще повернуся...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Сколе—Турка—Львів.

Адреса корпункту: 79026, Львів, вул. Стрийська, 76-В, кв.13; тел. 238-76-26.

Голос України

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- (р) Платні матеріали.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн., для підприємств і організацій — 6,00 грн. на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 3011160. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

